

Sint-Andries 2000

*De redactie wenst al haar trouwe lezers een
Zaligdoende Kerst en een Spetterend 2018*

Nieuwsbrief vierde trimester 2017

Inhoud

- 1 Agenda
- 2 Lidgelden
- 2 Het Topa-documentatiecentrum voor Antwerps Religieus Erfgoed
- 3 Op stap doorheen de Sint-Andriesparochie (42): de Arsenaalstraat
- 6 Slotdag Luthertentoonstelling
- 7 Herita
- 8 In memoriam

Verdere info : www.sint-andrieskerk.be

Agenda

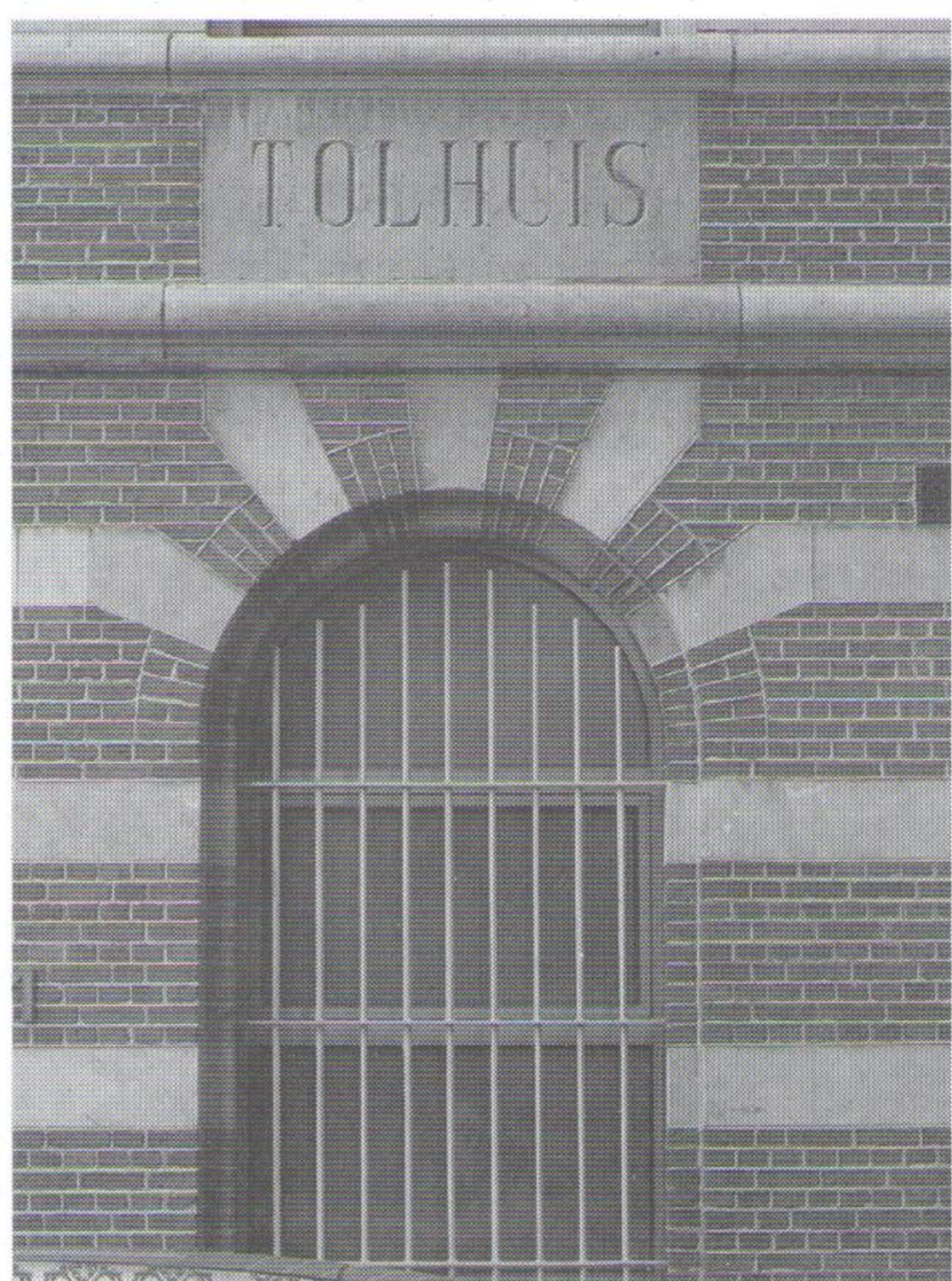
Het aangekondigde **Advents-kerstconcert** op 10 december wordt afgelast wegens het plotselinge overlijden van concertzanger en organisator Pieter Vis. Van 19 tot 30 december 2017 zal onze kerk dagelijks geopend zijn van 14.00u tot 17.00u (behalve op 24 en 25 december). Op 26 december echter (tweede Kerstdag) is de kerk open van 13.00u tot 17.30u.

Naar jaarlijkse traditie organiseert Antwerpen Toerisme en Congres een **kerstwandeling** met net zoals vorig jaar, als thema Nello en Patrasche. Deze wandeling start telkens om 14.00u aan de Grote Markt en gaat dan via de kathedraal en het Plantijn en Moretusmuseum naar de Sint-Andrieskerk alwaar men toekomt rond 15.30u en de kerk bezoekt. Einde om 16.00u met aansluitend mogelijk bezoek aan de feestkelder en cafetaria. Info en kaarten via Toeristische Dienst Antwerpen, tel 03-2320103 en / of info@visitantwerpen.be.

Touristram organiseert een Kerst Winter Toer van 19 tot 23 december en van 26 tot en met 30 december. De rit start aan de busparking Ernest Van Dyckkaai om 14.00u, rijdt via de Sint-Pauluskerk, Keizerskapel en eindigt telkens aan onze kerk rond 16.15u alwaar de deelnemers de sfeervol verlichte kerk bezoeken. Daarna kan men afdalen naar de feestkelder met cafetaria voor een mini-concertje en mogelijkheid om nog iets te drinken. Inschrijven op www.touristram.be.

Hoekhuis Mabesoone op nummer 3

Ra ra, waar is da?

Inhuldiging Lutherplein,
vlnr pastor van Hattem, ambassadeur
Lüdeking, burgemeester De Wever

Veel volk in de kerk

Patrick Hoet eigen ontwerpen van brilmonturen te maken. Het familiebedrijf brengt nu in ruim 1400 winkels, verspreid over meer dan vijftig landen de eigen collectie aan de man. Zin in een montuurtje? Online kan je uit niet minder dan 1578 modellen kiezen.

Ziezo, daarmee ben je aan het einde van de straat en schrijver dezes aan het einde van zijn latijn gekomen. Als "proevertje" voor een volgende "Op Stap" volgen nog enkele foto's van het hoekpand met de Sint-Michielskaai. Maak er een fijn Oudejaar van, het weerzien in 2018, het barokke Rubensjaar, zal vreugdevol zijn.

Waar komen al deze weetjes vandaan? Uiteraard eerst en vooral uit "Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen, deel 3nb", verder uit "Geschiedenis van de Antwerpse straatnamen" van R. vande Weghe en "Historiek van de Antwerpse straatnamen" van A. Thys, tevens uit "Bouwen op de fundamenten van het Arsenaal" van Tim Bisschops (uit het Liber Amicorum Greta Devos) en natuurlijk door verregaande raadpleging van het onvolprezen Wikipedia. Te vermelden valt ook het "Repertorium van de Architectuur in België" een uitgave van het Mercatorfonds en het Jaarverslag 2016 van Woonhaven.

RAYMOND BOGAERT

Slotdag Luthertentoonstelling

Dinsdag 31 oktober laatsleden werd de Luthertentoonstelling in de Sint-Andrieskerk plechtig gesloten. De datum was niet zomaar lukraak gekozen, op die laatste dag van de maand oktober was het net 500 jaar geleden dat Luther zijn 95 stellingen op de kerkdeur van Wittenberg nagelde (over dat nagelen lopen de meningen nog wat uit elkaar).

De wijk rond de kerk zal het geweten hebben. Even voor 16.00 uur komen de Stadstrommelaars van Antwerpen, duidelijk hoorbaar, de Korte Ridderstraat in gemarcheerd, draaien de hoek van de Muntstraat om en houden halt op het Muntplein. Ze worden door een kleine menigte nieuwsgierigen gevolgd. Op het plein wapperen de Belgische en Duitse vlaggen broederlijk naast elkaar. De trommelaars vergasten de omstaanders op een staalkaart van hun kunnen in afwachting van, ja, van wat? En dan duikt daar zowaar burgemeester Bart De Wever in het gezelschap van de heer Rüdiger Lüdeking, ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland, op.

Ze worden verwelkomd door pastor Gijsbertus van Hattem, voorzitter Evangelisch-Lutherse kerk, die hen beleefd uitnodigt om de nieuwe

naam van een gedeelte van het Muntplein te onthullen, het Maarten Lutherplein. Hiermee voegt Antwerpen, zonder gebiedsuitbreiding of afbraak, een plein aan haar stadspatrimonium toe. Als blijk van erkentelijkheid krijgen beide heren een Lego-Luther als aandenken mee.

Iedereen wordt uitgenodigd om de trommelaars in stoet naar de Sint-Andrieskerk te volgen voor het vervolg van de plechtigheid. Op het Pastoor Visschersplein aangekomen wacht de menigte een verrassing. De kerkdeur staat op een kier, een hand die een hamer vastklemt steekt door de kier naar buiten.

De deur zwaait open, een rijzige gestalte, gekleed in zwarte toga en met een zwarte muts op het hoofd spreekt de omstaanders in het Duits toe. Hij klaagt de wantoestanden in de kerk van de 16e eeuw aan. En met een krachtig gebaar nagelt hij zijn 95 stellingen, die een revolutie zullen ontketenen, op de deur van de kerk net zoals het zich 500 jaar geleden in Wittenberg heeft afgespeeld.

Nadat iedereen in de kerk heeft plaatsgenomen (er blijven slechts luttele stoelen vrij) neemt de heer Guy De Munck, voorzitter van de kerkraad, het woord. In zijn verwelkoming verwijst hij naar het succes van de tentoonstelling, er werden meer dan 9000 bezoekers geteld. In zijn dankwoord verwijst hij naar iedereen die van ver of nabij betrokken was bij de totstandkoming van de tentoonstelling en spreekt hiervoor zijn grote erkentelijkheid uit.

Evocatie van Luther voor de kerkdeur van Wittenberg

De Stadstrommelaars geven van katoen

Daarna is het de beurt aan de burgemeester. Zoals het een historicus betaamt geeft hij een beknopt én humoristisch overzicht van de tumultueuze periode die op de tentoonstelling aan bod is gekomen. Iedereen passeert de revue: op de eerste plaats Luther, keizer Karel, Wittenberg, de diverse abten van de Antwerpse Augustijner abdij, de martelaren Hendrik Voes en Jan Van Essen, zelfs, heel kort, Napoleon en de Engelsen.

Hij stipt aan dat er bij enkele bewoners van de wijk wat wrevel was ontstaan omwille van de naamgeving van het Maarten Lutherplein en maakt hierbij de vergelijking dat een protestant zich tot een protest verhoudt zoals een café zonder bier. Volgens onze burgervader is echter de vrijheid van denken die door Luther naar voor geschoven wordt dé verworvenheid bij uitstek die via de Verlichting nog tot op vandaag de dag Europa schatplichtig maakt aan het Lutherse gedachtegoed.

Burgemeester De Wever ruimt dan plaats voor de ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland. Hij start zijn betoog met de toehoorders toe te vertrouwen dat hij en zijn entourage niet echt op de hoogte waren van de tribulaties van de Luther gezinde Antwerpse Augustijnermonniken en dat hun wedervaren hem echt aangegrepen heeft. Vervolgens beklemtoont hij de invloed die het gedachtegoed van Luther op het Europa van vandaag nog altijd heeft. Hij baseert zich hier vooral op het feit dat de vrijheid van denken, door de burgemeester aangehaald, er vandaag voor zorgt dat de burger mondig geworden is wat voor de Europese gedachte van groot belang is. Tenslotte hoopt hij dat dit reformatie jubileum geen einde betekent maar voor verdere dialoog garant tussen de geloofsgemeenschappen kan staan.

Na deze woordenvloed volgt er een kort muzikaal intermezzo waarna de heer Dick Würsten, onderwijsinspecteur protestantse godsdienst, zich naar de microfoon begeeft. Hij stelt zich de vraag wat de twee monniken ertoe bracht om vastberaden voor een vuurdood te kiezen. Na 500 jaar hierop een antwoord geven is geen evidentie maar de spreker verwijst, zoals vorige sprekers, naar het rotsvast geloof in de "vrijheid van denken". Hij benadrukt het feit dat voor Luther ook de vrouwen recht hebben op deze vrijheid wat misschien verklaart waarom er bij de gevangenneming van abt Hendrik Van Zutphen een ware vrouwenopstand uitbreekt met als gevolg dat de abt aan de arm van de wet weet te ontsnappen.

Op het daaropvolgend muzikaal intermezzo wordt het door Luther geschreven "Ein neues Lied wir heben an" vertolkt. Lees hiervoor nogmaals de tweede Nieuwsbrief van de jaargang 2017.

Als laatste neemt pastoor Mannaerts het woord. Hij rakelt enkele humoristische feiten op uit de rijke geschiedenis van de Sint-Andriesparochie. Ook wijst hij genuanceerd op het feit dat nu voorman Luther een plein op zijn naam heeft staan het misschien evenwichtig zou zijn om een plein naar een andere voorman, een katholieke dan wel te verstaan, te vernoemen en schuift hiervoor de naam van Ignatius van Loyola naar voor. Hij beëindigt zijn toespraak met te verhoppen dat de vrijmoedigheid van Luther een inspiratiebron zal blijven voor elke gelovige man/vrouw.

De plechtigheid wordt nadien, minder plechtig uiteraard, verdergezet in de aangrenzende kelder waar het district Antwerpen iedereen uitnodigt op een receptie en waar, de Heer zij geloofd, de Duitse ambassade voor een flinke voorraad Lutherbier heeft gezorgd.

RAYMOND BOGAERT

Herita

Onlangs werd onze vereniging partner in het Netwerk Open Monumenten van Herita. Deze vereniging wil iedereen fan maken van erfgoed en aanzetten om meer monumenten te bezoeken.

Lid worden van Herita kan gratis via www.herita.be. Op vertoon van hun lidkaart in onze kerk, krijgen Herita-leden de kleine kerkgids gratis (ipv €0,50) en is de toegang tot de schatkamer eveneens gratis (ipv €1).

J. GLEISSNER-VAN HEUCKELOM